

Devran Bebek Hakkında

About Devran Baby

Alişan Burak YAŞAR^a

Bu zorlu vaka, tıbbi ve etik kararlarda, acil servis koşullarında olsa bile sağlıklı ve nitelikli öykü almanın önemini oldukça iyi göstermektedir. Yine, aile bireylerinin, aileyi ilgilendirebilecek veya ilgilendirmesi muhtemel konularda sağlıklı bilgilendirilmesinin önemini, bunun etik ve sağlık açısından değerini de ortaya koymaktadır. Son olarak sağlık sisteminde evlilik öncesi yapılması zorunlu rutin tetkik ve sözleşmeler ile bunun ötesinde olası evlilik ve doğurganlık konularında sağlıklı bilgilendirme programları hakkında da düşündürücü bir vaka olarak ele alınabilir. Bu vakada bireysel, ailelere ve topluma yönelik psikolojik danışmanlık ve ruh sağlığı güçlendirme çalışmaları bağlamında da çıkarılacak pek çok ders bulunmaktadır.

Ruh sağlığı bilgisi ışığında düşünüldüğünde; geçmiş çocukluk çağı travmalarının, sosyokültürel ve toplumsal beklentilerin, kişilik özelliklerinin ve anlık-durumsal zorlantıların karar verme süreçlerinde ne denli belirleyici olduğunu net bir şekilde görülebilmektedir. Örneğin sürekli hastalıklı geçen bir çocukluk ve herkesin farkında olduğunu bilen bir bilinç, olası “eksiklik” duygusu ile beslenen zihinsel süreçleri ile olası “yetersizim”, “çaresizim” şemaları ve tüm bunlarla kemikleşmiş kişilik yapısı Gülsüm’ün karar vermesini nasıl etkilemiştir? Ya da toplumun ve kültürün, hastalığı nedeni ile iyice yükleyerek kucağına bıraktığı, çocuk-ları olmamasının “yazık”lığı, Gülsüm’ün süreçteki kararlarını nasıl etkilemiştir? Gülsüm’ün dudakları ve yüzündeki morluklarının ve muhtemelen acil servise gidene kadar çektiği “yaşamsızlığı’nın” ve travmasının, gerçeküstü şekilde Mehmet Ali’de o an hissettirdiği olası “suçluluk” “yetersizlik” ve “çaresizlik” ve bu duygunun hayat boyu katmerlenmesine neden olabilecek başka bir “yaşamsızlık” kararını nasıl etkilemiş olabilir? Ruhsal travma henüz tazeyken kişi kendini sıklıkla şok, öfke, umutsuzluk, suçluluk, çaresizlik, dalgınlık, evhamlılık, karar vermede zorlanma, hatalı inanışlar, kendini yetkin bulmama ve irritabilite içinde bulabilir, bunlarla ilişkili duygu ve düşünceler deneyimleyebilir.

Yaşam ve ölüm arasındaki karar, sıklıkla etik ve yasal düzenlemelerde dahi önemli tartışmalara neden olan ve insanı insan yapan henüz keşfedilmemiş süreçlerin en bilinmezine bizleri götüren, zorlu bir konudur. Özellikle ağır depresif dönemlerdeki kişinin kendi yaşamına son verme nihai hedefini amaçlayan intihar düşünceleri sıklıkla ruhsal-psikolojik etkenlerle ortaya çıkar ve tedavi ile düzelebilir. Bunun böyle olmadığı durumlar da nadiren mevcuttur. Yaşam ve ölüm gibi konulardaki geri dönüşümsüz kararların kişinin anlık ruhsallığına bırakılmaması için etik ve yasal düzenlemeler uygulayıcı için oldukça hayattır. Bu vakada hekim ne yapmış olabilir sorusuna cevabım şu olacaktır: Hekim fetüsün yaşaması için gayret etmiş olabilir. Şu iki endikasyondan biri ortada olmadığı için hekim bebeği doğurtmayı savunmuş olabilir: “Gebeliğin devam etmesi annenin hayatı için tehlike oluşturduğu zaman ve rahim içindeki bebekte yaşamla bağdaşmayan veya doğduktan sonra büyük ölçüde etkileyecek bir problem olması durumunda gebelik haftasına bakılmadan kürtaj yapılabilir.” Psikolojik ve anlık süreçlerin özellikle zorlu koşullarda karar vermede olası güçlüklerine karşı tıpta kılavuzlar ve protokoller, hukukta da yasal zorunluluklar oluşturulmuştur. Kürtajla ilgili belirtilen bu uzlaşma hem hekimin karar vermesini kolaylaştıracak hem de bebeğin doğumunu sağlaması için elinde yasal bir dayanak olacaktır. Bu işlem sırasında çocuğun bilinen bir yaşamsal sorunu yoktur ve anne hâlihazırda kaybedilmiştir. Mehmet Ali ve çocuk için zorlu günler ve zorlu bir gelecek beklenmektedir; ama bununla beraber danışmanlık ve öneriler onlar için çok önemli olacaktır.

^aAsistan, TC Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilimleri Üniversitesi İstanbul Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, burakyasar54@gmail.com

Gönderim Tarihi: 03.08.2017 • Kabul Tarihi: 27.08.2017